

Praktyczny przewodnik

Integracja metapoznania w klasie

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wstęp

Kontekst

Niniejszy przewodnik jest częścią innowacyjnego podejścia edukacyjnego, którego celem jest pełna integracja metapoznania z praktykami nauczania. Metapoznanie, definiowane jako umiejętność refleksji nad własnym procesem uczenia się, jest niezbędną umiejętnością, która pozwala uczniom lepiej zrozumieć stosowane strategie, regulować własny wysiłek oraz rozwijać autonomię.

W stale zmieniającym się świecie, w którym wyzwania edukacyjne stają się coraz bardziej złożone, a oczekiwania wobec uczniów ewoluują, metapoznanie odgrywa istotną rolę w rozwijaniu krytycznego myślenia, zdolności adaptacyjnych oraz pewności siebie. Przewodnik ten został opracowany z myślą o nauczycielach, by dostarczyć im konkretnych narzędzi i praktycznych metod, umożliwiających tworzenie inkluzywnego i stymulującego środowiska uczenia się.

Cele

Ten praktyczny przewodnik skierowany jest przede wszystkim do nauczycieli uczniów w wieku od 8 do 12 lat.

Jego celem jest:

- wyjaśnienie, czym jest metapoznanie, oraz ukazanie jego pozytywnego wpływu na proces uczenia się;
- dostarczenie praktycznych narzędzi dydaktycznych do integracji metapoznania w codziennej pracy w klasie;
- zaproponowanie rozwiązań dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb uczniów, w szczególności tych o specyficznych profilach (specjalne potrzeby edukacyjne, uczniowie wielojęzyczni itp.);
- wsparcie nauczycieli w tworzeniu kultury refleksji i autonomii, która ceni różnorodność stylów uczenia się.

Struktura przewodnika

Przewodnik podzielony jest na cztery główne moduły, z których każdy analizuje kluczowy wymiar metapoznania:

Moduł 1: Tworzenie kultury metapoznawczej w klasie

Moduł ten obejmuje podstawy metapoznania i proponuje strategie wprowadzania refleksji nad uczeniem się już na początku roku szkolnego, przy jednoczesnym tworzeniu środowiska sprzyjającego refleksji.

Moduł 2: Metapoznanie, współpraca i autonomia

Moduł ten bada powiązania między indywidualną refleksją, pracą zespołową a samodzielnym zarządzaniem procesem uczenia się. Zawarte w nim karty pracy oferują narzędzia do organizowania oceny koleżeńskej, strukturyzowania dyskusji grupowych oraz wspierania uczniów w zarządzaniu czasem.

Moduł 3: Metapoznanie i zarządzanie emocjami

W tym module omówiono znaczenie emocji w procesie uczenia się. Karty pracy zawierają ćwiczenia pomagające uczniom rozpoznawać i regulować swoje emocje, redukować stres oraz rozwijać empatię, co sprzyja lepszej współpracy z rówieśnikami.

Moduł 4: Metapoznanie i różnorodność profili uczenia się

Ten ostatni moduł koncentruje się na dostosowaniu narzędzi metapoznawczych do zróżnicowanych potrzeb: uczniów ze specjalnymi potrzebami, uczniów wielojęzycznych oraz tych, których rodziny mogą odgrywać istotną rolę we wspieraniu nauki szkolnej.

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

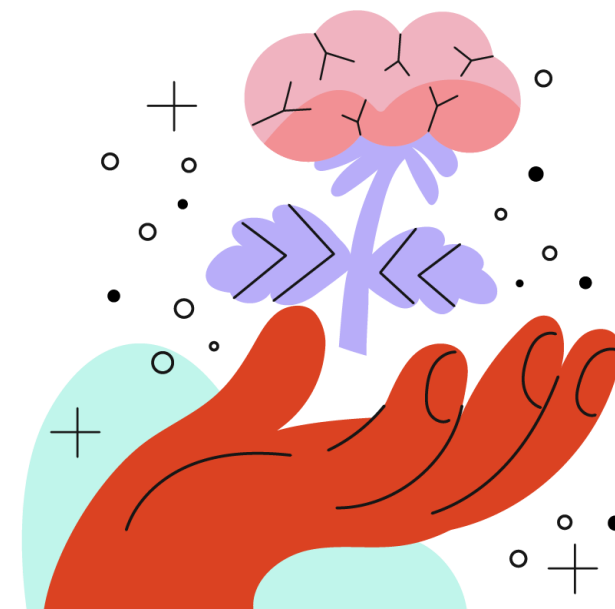
Kod projektu: 2023-1-FR01-KA220-SCH-000158225

Struktura arkusza

Każdy arkusz został zaprojektowany tak, aby zmaksymalizować jego skuteczność i łatwość użycia:

- **Cel:** Co nauczyciel i uczniowie mogą osiągnąć, korzystając z opisanego narzędzia lub strategii.
- **Uzasadnienie pedagogiczne:** Wyjaśnienie, dlaczego dane narzędzie lub strategia są ważne w rozwijaniu umiejętności metapoznawczych.
- **Korzyści:** Konkretnie korzyści dla uczniów i całej klasy – edukacyjne, organizacyjne lub emocjonalne.
- **Praktyczne wskazówki i ćwiczenia:** Propozycje zastosowania strategii klasie.
- **Przykłady wdrożenia:** Konkretnie sytuacje lub wypowiedzi ilustrujące, jak zastosować dane narzędzia lub działania w klasie.
- **Powiązane zasoby do pobrania:** Praktyczne materiały (plakaty, szablony, ćwiczenia) dostępne na stronie internetowej **CogniQuest.eu**.

Wskazówki dotyczące skutecznego wdrażania metapoznawczych technik nauczania

Aby w pełni wykorzystać potencjał tego przewodnika, ważne jest, aby zaplanować wprowadzenie narzędzi i strategii metapoznawczych w sposób stopniowy i dostosowany do danej klasy. Oto kilka wskazówek, jak skutecznie korzystać z praktycznych kart pracy:

- **Zacznij od małych kroków:** Wprowadzaj po jednej karcie pracy lub ćwiczeniu na raz, tak, aby uczniowie mieli czas na przyswojenie i zaadoptowanie się do nowej metody.
- **Dostosuj do swojej klasy:** Dostosuj działania do konkretnych potrzeb, poziomów i dynamiki uczniów.
- **Zachęcaj do regularności:** Spraw, by praktyki metapoznawcze stały się rutyną – mogą to być rozmowy po zakończonej aktywności, cotygodniowe refleksje czy codzienne rytuały.
- **Zaangażuj uczniów:** Włącz ich w proces, pytając, co uważają za przydatne i dostosowując narzędzia zgodnie z ich opiniami.
- **Doceniaj postępy:** Podkreślaj wysiłki i sukcesy uczniów w umiejętności myślenia refleksyjnego, koncentrując się na rozwoju, a nie na perfekcji.
- **Współpracuj z rodzinami:** Zaangażuj rodziców lub opiekunów, wyjaśniając im stosowane w klasie narzędzia, aby mogli wspierać naukę również w domu.

MODUŁ 1

TWORZENIE KULTURY METAPOZNAWCZEJ W KLASIE

Metapoznanie, czyli zdolność do refleksji nad własnym procesem uczenia się, jest niezbędną umiejętnością, która pomaga uczniom lepiej zrozumieć, w jaki sposób się uczą, dlaczego odnoszą sukcesy lub ponoszą porażki oraz w jaki sposób mogą robić postępy. Aby jednak stało się to nawykiem, konieczne od samego początku jest budowanie w klasie kultury, która ceni i zachęca do refleksji metapoznawczej.

Tworzenie kultury metapoznawczej to nie tylko przekazywanie wiedzy czy metod – to budowanie środowiska, w którym uczniowie czują się pewnie, by badać, eksperymentować i zastanawiać się nad swoim procesem uczenia się.

DOSTĘPNE ARKUSZE / KARTY PRACY:

Arkusz 1: Jak można wprowadzić metapoznanie do klasy?

Arkusz 2: Zachęcanie uczniów do refleksji nad swoim procesem uczenia się.

Arkusz 3: Tworzenie środowiska sprzyjającego refleksji metapoznawczej.

Arkusz 4: Radzenie sobie z oporem uczniów przed refleksją nad swoim procesem uczenia się.

Arkusz 5: Włączanie rytuałów (procedur) metapoznawczych do codziennego życia.

Arkusz 1

JAK MOŻNA WPROWADZIĆ METAPOZNANIE DO KLASY?

Cel: Umieć w prosty sposób wyjaśnić czym jest metapoznanie i dlaczego jest ważne.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Wprowadzenie metapoznania od samego początku pozwala uczniom uświadomić sobie własny proces uczenia się, zrozumieć, jak się uczą oraz zastanowić się, jak mogą poprawić swoje wyniki.

Korzyści:

- Zachęca do autonomii, dając uczniom możliwość decydowania o własnym procesie uczenia się.
 - Pomaga skuteczniej pokonywać trudności poprzez analizę stosowanych metod.
 - Zachęca do tworzenia w klasie klimatu, w którym cenione są wysiłek i refleksja.
-

Jak przedstawić metapoznanie uczniom?

Wprowadzenie metapoznania do klasy wymaga prostych, praktycznych działań. Pokaż uczniom, że już korzystają z tej umiejętności na co dzień i zachęć ich do naturalnego włączenia jej do swojej nauki.

Odczaruj metapoznanie: wyjaśnij uczniom, że refleksja nad tym, jak się uczą, pomaga im robić postępy. Użyj konkretnych przykładów z ich codziennego życia, aby to pojęcie stało się bardziej przystępne:

- „Kiedy grasz w grę i wymyślasz nową taktykę, aby wygrać – zastanawiasz się, co działa”.
- „Kiedy szukasz szybszej drogi do domu – korzystasz z metapoznania”.

Pokaż, że to proste i naturalne: uspokój uczniów, wyjaśniając, że metapoznanie jest umiejętnością, której już używają, nie zdając sobie z tego sprawy.

Zaangażuj uczniów od samego początku: Zadawaj im pytania, które zachęcają do natychmiastowej refleksji:

- „Co robisz, gdy czegoś nie rozumiesz?”
 - „Skąd wiesz, że jesteś gotowy do testu?”
-

Praktyczne przykłady w klasie

Rozwiązywanie zagadek/gra edukacyjna:

Przed rozpoczęciem:

- Jaki masz pierwszy pomysł na rozwiązanie tej zagadki? Dlaczego myślisz, że to może zadziałać?

Po zakończeniu gry:

- Która strategia okazała się najlepsza?
- Który etap był dla ciebie najtrudniejszy? Dlaczego lub dlaczego nie?

Realizacja projektu grupowego:

Przed projektem:

- Jak zamierzacie podzielić pracę między członków grupy?
- Jakich narzędzi lub metod możecie użyć do koordynacji działań?

Po zakończeniu projektu:

- Która część projektu była najbardziej efektywna? Dlaczego lub dlaczego nie?
 - Jak można poprawić współpracę następnym razem?
-

Pliki do pobrania

- **Narzędzie 1 – Plakat edukacyjny**
- **Narzędzie 2 – Burza mózgów**
- **Aktywność 1 – Sieć semantyczna**
- **Aktywność 2 – Bilet wyjściowy**

Arkusz 2

ZACHĘCANIE UCZNIÓW DO REFLEKSJI NAD WŁASNYM UCZENIEM SIĘ

Cel: Włączenie prostych pytań stymulujących myślenie metapoznawcze uczniów.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Refleksja nad procesem uczenia się pozwala uczniom lepiej zrozumieć stosowane strategie, zidentyfikować swoje mocne i słabe strony oraz dostosować swoje podejście, aby stać się bardziej samodzielnym.

Korzyści:

- Większa motywacja i pewność siebie.
 - Lepsze wyniki w nauce dzięki lepszemu zarządzaniu procesem uczenia się.
-

Pytania stymulujące myślenie metapoznawcze

Oto lista pytań, z których nauczyciele mogą korzystać przed, w trakcie lub po zakończeniu aktywności:

Przed rozpoczęciem aktywności:

- *Co już wiesz na ten temat?*
- *Jak zamierzasz wykonać to zadanie?*
- *Jakich narzędzi lub strategii planujesz użyć?*

Podczas aktywności:

- *Czy Twoja strategia działa? Dlaczego tak lub dlaczego nie?*
- *Co w tej chwili jest dla Ciebie łatwe, a co trudne?*
- *Czy musisz coś zmienić, aby robić postępy?*

Po zakończeniu aktywności:

- *Co zrobiłeś dobrze?*
 - *Co mógłbyś zrobić inaczej następnym razem?*
 - *Czego nauczyłeś się dzisiaj, co możesz wykorzystać jutro?*
-

Praktyczne przykłady w klasie**Rozwiązywanie zadania matematycznego**

- Pytanie przed: *Jak zamierzasz rozwiązać to zadanie?*
- Kolejne pytanie: *Dlaczego ta metoda zadziałała tak dobrze?*

Pisanie tekstu

- Pytanie zadane w trakcie: *Czy twoje wprowadzenie jest jasne?*
 - Kolejne pytanie: *Jak mógłbyś uczynić swój tekst jeszcze ciekawszym?*
-

Zasoby do pobrania

- **Narzędzie 1 – Karty refleksji**
- **Narzędzie 2 – Narzędzie KWL (Co wiem? Czego chcę się dowiedzieć? Czego się nauczyłem?)**
- **Aktywność 1 – Strategia: planuj i pisz**
- **Aktywność 2 – Najmniej jasny punkt**

Arkusz 3

TWORZENIE ŚRODOWISKA SPRZYJAJĄCEGO REFLEKSJI METAPOZNAWCZEJ

Cel: Tworzenie fizycznych i symbolicznych przestrzeni, które zachęcają uczniów do refleksji nad procesem uczenia się i doceniania swoich postępów.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Środowisko sprzyjające refleksji wspiera uczniów w przejmowaniu odpowiedzialności za własną naukę, buduje ich pewność siebie i zachęca do dzielenia się pomysłami.

Korzyści:

- Zachęca do kultury wspólnego uczenia się.
 - Sprawia, że refleksja staje się naturalnym i systematycznym elementem pracy w klasie.
 - Zwiększa motywację poprzez docenianie indywidualnych i grupowych postępów.
-

Charakterystyka środowiska sprzyjającego metapoznaniu

Dobrze zaprojektowane środowisko może w naturalny i stymulujący sposób zachęcić uczniów do refleksji nad swoją nauką, współpracy i doceniania swoich postępów.

Oto kilka pomysłów:

- **Plakaty** przypominające o znaczeniu refleksji nad procesem uczenia się (kluczowe pytania, inspirujące zwroty, cytaty).
- **Przestrzenie**, w których uczniowie mogą **dzielić się swoimi pomysłami** i uczyć się od siebie nawzajem.

- **Kącki refleksji**, w których uczniowie mogą się wyciszyć, pomyśleć lub zadać pytania.
 - **Narzędzia**, które **podkreślają postępy i sukcesy uczniów** (narzędzia do samooceny dla konkretnego zadania).
-

Zasoby do pobrania

- **Narzędzie 1 – Dziennik emocji**
- **Narzędzie 2 – Barometr uwagi**
- **Aktywność 1 – Strategia skanowania otoczenia**
- **Aktywność 2 – Sygnalizacja świetlna: Zatrzymaj się / Pomyśl / Odpowiedz**

Arkusz 4

JAK RADZIĆ SOBIE Z OPOREM UCZNIÓW PRZED REFLEKSJĄ NAD SWOJĄ NAUKĄ

Cel: Zrozumienie możliwych przyczyn oporu uczniów przed myśleniem metapoznawczym i poznanie strategii motywujących ich do przyjęcia tego podejścia.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Opór przed refleksją metapoznawczą może ograniczać możliwości uczniów w zakresie zrozumienia własnych strategii i rozwijania autonomii. Przewyciężając ten opór nauczyciel pomaga uczniom pokonać blokady i dostrzec refleksję jako narzędzie do radzenia sobie z wyzwaniami, a nie jako dodatkową przeszkodę.

Korzyści:

- Pomaga uczniom budować pewność siebie, nawet w obliczu błędów i porażek.
 - Zachęca do pozytywnego podejścia do nauki, koncentrując się na postępach, a nie tylko na wynikach.
 - Zamienia momenty blokady lub frustracji w okazje do nauki.
 - Zachęca uczniów do zaangażowania się, pokazując im praktyczną wartość refleksji nad ich metodami i strategiami.
-

Dlaczego niektórzy uczniowie opierają się refleksji metapoznawczej?

Opór uczniów może wynikać z różnych czynników:

- **Brak pewności siebie:** Uczniowie boją się ujawnić swoje słabości lub przyznać się do błędów.
- **Nawyki związane z nauką:** Nie są przyzwyczajeni do refleksji nad swoją nauką i wolą wykonywać zadania mechanicznie.
- **Strach przed porażką:** Refleksja nad swoimi metodami może przypominać im o wcześniejszych trudnościach lub porażkach.
- **Niezrozumienie:** Nie widzą sensu metapoznania lub postrzegają je jako niepotrzebne dodatkowe zadanie.

Praktyczne przykłady w klasie

Zablokowany w ćwiczeniu matematycznym

- Uczeń: „*Nie lubię myśleć, to nie pomaga mi iść naprzód*”.
- Nauczyciel: „*A gdybyś zastanowił się, co poszło dobrze w twoim poprzednim zadaniu? To może dać ci pomysł na rozwiązanie tego zadania*”.
- Efekt: Uczeń przypomina sobie, że rozwiązując poprzednie zadanie użył diagramu i postanawia zastosować go również w tym zadaniu.

Wytrwałość w obliczu niepowodzeń

- Uczeń: „*Jestem beznadziejny, myślenie nic nie zmieni*”.
- Nauczyciel: „*Wystarczy mały krok, na przykład: co zrobiłbyś ponownie w ten sam sposób?*”
- Efekt: Uczeń dostrzega pozytywny aspekt i zaczyna wyobrażać sobie stopniową poprawę.

Zasoby do pobrania

- **Narzędzie 1 – Koło metapoznania**
- **Narzędzie 2 – Mój plan kształtowania nowych nawyków myślenia**
- **Aktywność 1 – Quiz, żeby poznać siebie trochę lepiej**
- **Aktywność 2 – Technika Feynmana**

Arkusz 5

INTEGRACJA RYTUAŁÓW METAPOZNAWCZYCH W ŻYCIU CODZIENNYM

Cel: Wprowadzenie prostych, regularnych rytuałów (procedur), które zachęcają uczniów do refleksji nad własnym uczeniem się, na zakończenie każdego dnia lub zajęć (lekcji).

Uzasadnienie pedagogiczne:

Rytuały metapoznawcze umożliwiają przekształcenie refleksji nad uczeniem się w nawyk zakorzeniony w codziennym życiu uczniów. Dzięki powtarzaniu tych momentów refleksji, uczniowie stopniowo rozwijają swoją autonomię oraz zdolność do dostosowywania swoich strategii uczenia się.

Korzyści:

- Zachęca do systematycznego stosowania refleksji metapoznawczej.
- Buduje pewność siebie poprzez nagradzanie stałych postępów.
- Tworzy ustrukturyzowaną strukturę, którą pomaga uczniom spojrzeć z dystansu na własną naukę.
- Sprzyja atmosferze w klasie, w której cenione są wysiłek i refleksja.

Pomysły na rytuały metapoznawcze w klasie

Punkt 3-2-1: Na zakończenie każdego dnia lub zajęć poproś uczniów o zapisanie:

- 3 rzeczy, których się nauczyli.
- 2 rzeczy, o których chcieliby dowiedzieć się więcej.
- 1 pytanie, które wciąż sobie zadają.

Termometr uczenia się: Każdy uczeń ocenia swój poziom zrozumienia lub pewności siebie po zakończeniu ćwiczenia, umieszczając znacznik na termometrze wywieszonym w klasie (na przykład: *dobrze opanowałem / nadal mam wątpliwości*).

- **Cel:** Szybka identyfikacja potrzeb uczniów i zachęcenie ich do zastanowienia się (refleksji) nad swoim poziomem zrozumienia.

Dziennik metapoznawczy: Zapewnienie dziennika, w którym każdy uczeń odpowiada na pytania naprowadzające, takie jak:

- Co pomogło mi odnieść sukces w tym zadaniu?
- Co było trudne? Dlaczego tak (lub dlaczego nie)?
- Co zrobiłbym inaczej następnym razem?

Celem jest stworzenie osobistej przestrzeni, w której uczniowie mogą monitorować swoje postępy i dostosowywać swoje strategie uczenia się.

Słowa nauczyciela

„Na lekcjach przedmiotów ścisłych, a w szczególności geografii i fizyki, warto zauważyć, że burza mózgów i mapy pojęć są szczególnie pomocne w rozwijaniu metapoznania. Mówiąc dokładniej: dzięki tym narzędziom zaobserwowaliśmy, że wspierają one kreatywne myślenie, ułatwiają wizualne przedstawienie pomysłów, co sprzyja lepszemu zrozumieniu i łączeniu informacji, a jednocześnie uczniowie potrafią powiązać nową wiedzę z już posiadaną.”

Praktyczne przykłady w klasie

Po lekcji historii:

- **Aktywność:** Uczniowie uzupełniają punkt 3-2-1 w swoich zeszytach.
- **Rezultat:** Identyfikują wybrane fakty historyczne, wskazują, czego chcieliby się dowiedzieć więcej i formułują pytanie dotyczące tematu.

Po ćwiczeniu z matematyki:

- **Aktywność:** Uczniowie korzystają z termometru uczenia się, aby wskazać swój poziom zrozumienia.
- **Efekt:** Nauczyciel szybko identyfikuje uczniów, którzy potrzebują dodatkowego wsparcia.

Zasoby do pobrania

- **Narzędzie 1 – Arkusz wyznaczania celów dla dzieci**
- **Narzędzie 2 – Kryteria oceny poprawy pisowni**
- **Aktywność 1 – Lokalna i globalna poprawa tekstu pisanego**
- **Aktywność 2 – Aktywne czytanie i analiza tekstu w edukacji (Strategia ASCQ)**

MODUŁ 2

METAPOZNANIE, WSPÓŁPRACA, AUTONOMIA

Aby odnieść sukces w nauce i poza nią, uczniowie muszą rozwijać umiejętności, które wykraczają poza zwykłe zdobywanie wiedzy: zdolność do refleksji nad swoimi metodami uczenia się, do efektywnej współpracy oraz do samodzielnego zarządzania swoją pracą. Moduł ten bada, w jaki sposób metapoznanie może wspierać współpracę rówieśniczą oraz indywidualną autonomię.

Prowadząc uczniów do refleksji nad ich interakcjami, strategiami i zarządzaniem czasem, dajesz im narzędzia, aby stali się aktywnymi i odpowiedzialnymi uczniami (uczestnikami procesu uczenia się). Korzystając z praktycznych technik, takich jak: ocena koleżeńska, samoocena i planowanie zadań, moduł ten pomaga stworzyć klasę, w której każdy uczeń rozwija się we własnym tempie, ucząc się od innych.

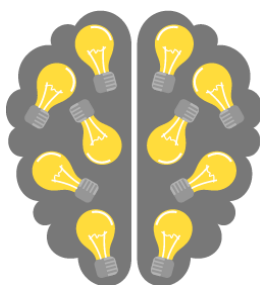
DOSTĘPNE ARKUSZE:

Arkusz 6: Ocena koleżeńska – zachęcanie do konstruktywnej krytyki

Arkusz 7: Rozwijanie umiejętności dyskusji grupowych poprzez metapoznanie

Arkusz 8: Zachęcanie uczniów do samooceny

Arkusz 9: Zarządzanie czasem i planowanie nauki

Arkusz 6

OCENA KOLEŻEŃSKA: ZACHĘCANIE DO KONSTRUKTYWNEJ KRYTYKI

Cel: Nauczenie uczniów konstruktywnego oceniania pracy rówieśników, co pomaga im rozwijać umiejętności krytycznego myślenia, a jednocześnie wzmacnia ich własny proces uczenia się.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Ocena koleżeńska pozwala uczniom aktywnie uczestniczyć w procesie uczenia się. Przekazując informacje zwrotne swoim rówieśnikom, rozwijają swoje umiejętności analityczne i komunikacyjne, jednocześnie utrwalając własną wiedzę.

Korzyści:

- Zachęca do współpracy i wzajemnego wsparcia między uczniami.
 - Wzmacnia umiejętności krytycznej analizy i komunikacji.
 - Pomaga uczniom lepiej zrozumieć kryteria oceny i oczekiwania.
 - Rozwija umiejętności przyjmowania i wykorzystywania konstruktywnych informacji zwrotnych.
-

Słowa nauczyciela

„Stosujemy ocenę koleżeńską, ponieważ zaobserwowaliśmy, że działa ona korzystnie, a uczniowie są bardziej uważni i konsekwentni w nauce”.

Jak zorganizować ocenę koleżeńską? Praktyczne wskazówki dla nauczyciela?

Przedstawienie zasad i cele oceny koleżeńskiej

- Aktywność: Wyjaśnij uczniom, że celem jest pomoc kolegom z klasy w osiągnięciu postępów, a nie wystawianie ocen czy krytykowanie. Podkreśl, jak ważna jest życzliwość i precyzja w udzielaniu informacji zwrotnej.
- Przykład wypowiedzi nauczyciela: „*Kiedy oceniasz pracę kolegi, pamiętaj, aby powiedzieć, co poszło dobrze i zaproponować konkretny pomysł na poprawę*”.

Ustalenie jasnych kryteriów oceny

- Aktywność: Wspólnie z uczniami stwórzcie prostą tabelę z konkretnymi kryteriami oceny. Mogą to być np. jasność wypowiedzi, logiczna struktura, zgodność z poleceniem.
- Przykład tabeli:
 - Co jest dobre: Pomysły są jasne i łatwe do zrozumienia.
 - Co można poprawić: Dodaj więcej szczegółów na poparcie swojego argumentu.

Struktura informacji zwrotnej

- Aktywność: Zaproponuj uczniom prosty, trzyetapowy schemat informacji zwrotnej, który będzie łatwy do zapamiętania i zastosowania:
 1. Jedna rzecz, która podoba mi się w twojej pracy.
 2. Jedna rzecz, którą można zrobić lepiej.
 3. Sugestia, co i w jaki sposób powinien jeszcze poprawić.

Zorganizuj pracę w parach lub małych grupach

- Wskazówka: Na początku dobieraj uczniów w pary tak, aby czuli się ze sobą swobodnie. Z czasem zmieniaj składy, aby poznawali różne punkty widzenia.

Refleksja po zakończeniu

- Aktywność: Po zakończeniu oceny koleżeńskiej zapytaj uczniów, czego nauczyli się dzięki udzielaniu i otrzymywaniu informacji zwrotnej.
- Przykładowe pytania:

- Co było dla Ciebie najbardziej pomocne w komentarzach kolegi/koleżanki?
- Czego dowiedziałeś się o swojej pracy, obserwując pracę kolegi/koleżanki?

Praktyczne przykłady w klasie

Pisanie tekstu argumentacyjnego:

- Etap 1: Uczniowie wymieniają się swoimi tekstami z kolegą/koleżanką z klasy.
- Etap 2: Każdy korzysta z wcześniej ustalonej tabeli, aby udzielić uporządkowanej informacji zwrotnej:
 - Co mi się podobało: Wstęp jest jasny i zachęcający do czytania.
 - Co można poprawić: Dodaj więcej przykładów na poparcie swojej argumentacji.
- Rezultat: Uczniowie otrzymują konkretne wskazówki i zastanawiają się nad własnymi metodami pisania.

Prezentacja ustna z przedmiotów przyrodniczych

- Krok 1: Po każdej prezentacji uczniowie udzielają ustnej informacji zwrotnej według schematu: coś pozytywnego, coś do poprawy, sugestia.
- Krok 2: Nauczyciel moderuje rozmowę, aby upewnić się, że komentarze są konstruktywne.
- Rezultat: Uczniowie doskonalą swoje umiejętności prezentacji dzięki obserwacji i komentarzom rówieśników.

Zasoby do pobrania

- ➔ **Narzędzie 1 – Ocenianie w parach**
- ➔ **Narzędzie 2 – Śledztwo z interaktywnymi punktami kontrolnymi**
- ➔ **Aktywność 1 – Wzajemne recenzowanie w połączeniu z korektą w parach**
- ➔ **Aktywność 2 – Sesje refleksji / udzielanie informacji zwrotnej**

Arkusz 7

ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI DYSKUSJI GRUPOWYCH POPRZECZ METAPOZNANIE

Cel: Pomoc uczniom w zastanowieniu się nad tym, jak przebiega ich praca w grupie, aby ich dyskusje były bardziej konstruktywne, zrównoważone i efektywne.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Dyskusje grupowe są cenną okazją do nauki współpracy, wymiany pomysłów i wspólnego rozwiązywania problemów. Wprowadzając metapoznanie, uczniowie mogą analizować swoje zachowanie i dostosowywać swoje strategie, aby lepiej komunikować się i pracować jako zespół.

Korzyści:

- Uczy uważnego słuchania i równomiernego udziału w rozmowie.
- Pomaga uczniom zrozumieć swoją rolę w grupie.
- Pomaga rozwiązywać konflikty lub nieporozumienia poprzez refleksję nad sposobem komunikacji.
- Rozwija umiejętności współpracy i zespołowego myślenia.

Praktyczny przykład w klasie

Trzy klucze komunikacji

Wprowadź uczniom ideę „trzech kluczy komunikacji”, które mogą pomóc im w efektywnej rozmowie. Reprezentują one niepisane zasady, którymi kierujemy się podczas dyskusji z innymi:

- Klucz mówienia: symbolizuje przepływ wypowiedzi między dwiema komunikującymi się osobami. Uczniowie uczą się: być obecnym w rozmowie, nie przerywać, szanować kolejkę mówienia drugiej osoby, kontrolować czas mówienia.
 - Klucz słuchania: symbolizuje wysiłek poznawczy włożony w rozmowę. Uczniowie skupiają się na osobie mówiącej i na tym, co mówi, a nie tylko na tym, co sami chcą powiedzieć.
 - Klucz słów: symbolizuje wagę doboru słów w komunikacji, który wysyłamy podczas rozmowy. Uczniowie uczą się, że w dyskusji – zwłaszcza w sporze, debacie – warto dobierać słowa ostrożnie, by nie ranić innych.
-

Zasoby do pobrania

- **Narzędzie 1 – Mapa myśli**
- **Narzędzie 2 – Debata**
- **Aktywność 1 – Rzucam piłkę i pytam**
- **Aktywność 2 – Debata: „Co byś wolał/a?”**

Arkusz 8

ZACHĘCANIE UCZNIÓW DO SAMOOCENY

Cel: Pomoc uczniom w analizowaniu własnego procesu uczenia się, identyfikowaniu sukcesów i trudności oraz zastanawianiu się nad strategiami, które mogą poprawić ich wyniki.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Samooceń sprawia, że uczniowie stają się autonomicznymi i odpowiedzialnymi uczestnikami własnego procesu uczenia się. Refleksja nad swoimi mocnymi i słabymi stronami oraz postępami w nauce rozwija u nich kluczowe umiejętności, takie jak dostosowywanie strategii i osiągnięcie celów.

Zalety:

- Wzmacnia autonomię i odpowiedzialność uczniów.
- Pomaga lepiej zrozumieć kryteria sukcesu.
- Zachęca do refleksji nad własnymi metodami i strategiami uczenia się.
- Zwiększa pewność siebie poprzez zauważanie i nagradzanie postępów.

Kroki zachęcające do samooceny

Samooceń tekstu pisemnego

- Etap 1: Uczniowie czytają swój tekst, skupiając się na poprawności językowej:
 - o na przykład: ortografia, interpunkcja, gramatyka...
- Etap 2: Uczniowie ponownie analizują swój tekst, tym razem pod kątem treści:
 - o na przykład: podział na akapity, użycie argumentów, przykładów, zakończenie, opisów, użycie przymiotników...

Wskazówka: Aby pomóc uczniom, nauczyciele mogą przygotować listę kontrolną (patrz: dostępne narzędzia).

Praktyczne przykłady w klasie

Po dyktandzie

Gdy uczniowie skończą pisać i sprawdzać tekst podyktowany przez nauczyciela:

- **Aktywność:** Uczniowie korzystają z tabeli samooceny, aby ocenić swoją pracę, np. odpowiadając na pytania:
 - *Czy ponownie przeczytałem swój tekst?*
 - *Czy postępowałem zgodnie z poleceniami?*
 - **Efekt:** Uczniowie samodzielnie identyfikują obszary wymagające poprawy przed kolejnym dyktandem.
-

Słowa nauczyciela

„Korzystamy z dziennika celów, który służy jako narzędzie do samopoznania i samodoskonalenia, ułatwiając metapoznanie i skuteczne uczenie się. Zaobserwowaliśmy, że miesięczny kalendarz celów, który ustalamy, pomaga uczniom zastanawiać się nad swoimi celami i postępami, a jednocześnie zwiększa systematyczność oraz ogranicza prokrastynację (odkładanie pracy na później)”.

Zasoby do pobrania

- **Narzędzie 1 – Dziennik nauki**
- **Narzędzie 2 – Sygnały świadomego myślenia**
- **Aktywność 1 – Karty refleksji**
- **Aktywność 2 – Karta samooceny**

Arkusz 9

ZARZĄDZANIE CZASEM I PLANOWANIE NAUKI

Cel: Pomoc uczniom w planowaniu pracy, zarządzaniu czasem i monitorowaniu postępów, tak aby skutecznie wykonywali swoje zadania, osiągalni cele i rozwijali samodzielność.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Skuteczne zarządzanie czasem i jasne planowanie pomagają uczniom ustalić priorytety, lepiej organizować naukę i utrzymywać motywację. To kluczowe umiejętności, które wspierają samodzielność i przygotowują do wyzwań w dalszej edukacji i życiu.

Korzyści:

- Zmniejsza prokrastynację i stres poprzez jasne określenie priorytetów i terminów.
- Wzmacnia samodzielność i indywidualną odpowiedzialność ucznia.
- Zwiększa efektywność i postępy w realizacji zadań szkolnych.
- Zachęca do regularnego przeglądu poczynionych postępów i wprowadzania niezbędnych korekt.

Praktyczne przykłady w klasie

Przygotowanie do sprawdzianu

- Aktywność: Uczniowie tworzą harmonogram powtórek na kilka dni (Dzień 1: Powtórka rozdziału; Dzień 2: Rozwiązywanie ćwiczeń; Dzień 3: Korekta popełnionych błędów).
- Rezultat: Uczniowie podchodzą do sprawdzianu w sposób zorganizowany i z większym spokojem.

Zarządzanie projektem grupowym

- Aktywność: Uczniowie korzystają z tabeli monitorowania postępów grupy, aby przydzielać zadania i zapisywać zakończone etapy.
- Efekt: Grupa dotrzymała terminów, pracując w sposób uporządkowany, zorganizowany i oparty na współpracy.

Cotygodniowe monitorowanie postępów

- Aktywność: Raz w tygodniu uczniowie wypełniają kartę podsumowującą:
 - Cele zrealizowane: Tak/Nie;
 - Napotkane przeszkody: ...;
 - Cele na kolejny tydzień: ...
- Efekt: Uczniowie uczą się planować i dostosowywać swoje działania do bieżących potrzeb, aby lepiej zaplanować kolejny tydzień.

Zasoby do pobrania

- **Narzędzie 1 – Dzienniki refleksji do wykorzystania w klasie**
- **Narzędzie 2 – Lista kontrolna do planowania i monitorowania pracy**
- **Aktywność 1 – Mini-projekty (do planowania i zarządzania)**
- **Aktywność 2 – Metapoznawcze „przerwy na zastanowienie” (time-outs)**

MODUŁ 3

METAPOZNANIE I ZARZĄDZANIE EMOCJAMI

Zarządzanie emocjami odgrywa kluczową rolę w procesie uczenia się. Strach przed porażką, frustracja w obliczu trudności czy radość z osiągnięcia sukcesu – wszystkie te emocje wpływają na to, jak uczniowie się uczą i jak funkcjonują w relacjach z innymi. Integrując metapoznanie z zarządzaniem emocjami, uczniowie uczą się rozpoznawać i nazywać swoje uczucia, rozumieć, jak emocje wpływają na naukę i rozwijać skuteczne strategie radzenia sobie z nimi.

Jako nauczyciel możesz wspierać uczniów w odkrywaniu ich emocji, wyciąganiu z nich wniosków i przekształcaniu trudnych przeżyć w motywację do działania. Ten moduł zawiera praktyczne narzędzia, które pomagają: identyfikować i nazywać emocje; obniżać stres i lęk związany z nauką; rozwijać empatię i poprawiać atmosferę w klasie.

DOSTĘPNE ARKUSZE:

Arkusze 10: Rozpoznawanie i nazywanie emocji w procesie uczenia się

Arkusze 11: Jak radzić sobie ze stresem i lękiem związanym z nauką

Arkusze 12: Rozwijanie empatii poprzez metapoznanie

Arkusz 10

ROZPOZNAWANIE I NAZYWANIE EMOCJI W PROCESIE UCZENIA SIĘ

Cel: Pomóc uczniom rozpoznać i nazwać emocje towarzyszące nauce, aby lepiej rozumieć ich wpływ na sukcesy i trudności w uczeniu się.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Emocje mają bezpośredni wpływ na motywację, koncentrację i wytrwałość uczniów. Ucząc się rozpoznawać i nazywać swoje uczucia, uczniowie lepiej rozumieją swoje reakcje i mogą skuteczniej nimi zarządzać.

Korzyści:

- Pomaga ubrać w słowa uczucia, które czasami są niejasne lub tłumione.
- Ułatwia powiązanie emocji z procesem uczenia się, co pozwala na lepsze zarządzanie nimi.
- Zachęca do bardziej otwartej i empatycznej komunikacji w klasie.
- Wzmacnia pewność siebie poprzez przekształcanie trudnych emocji w okazję do rozwoju.

Praktyczne przykłady w klasie

Przed sprawdzianem pisemnym

- **Aktywność:** Każdy uczeń zaznacza swój poziom emocji na „termometrze emocji” wywieszonym na tablicy (np. „Stres – 4/5”, ale także „Pewność siebie – 3/5”).
- **Efekt:** Nauczyciel obserwuje ogólne nastroje i dostosowuje swoją wypowiedź i swoje słowa, aby uspokoić uczniów i dodać im otuchy.

Pod koniec tygodnia

- **Aktywność:** Uczniowie uzupełniają swoje „drzewo emocji” z krótką refleksją (np. *W tym tygodniu byłem dumny, gdy skończyłem swój projekt, ale także zestresowany przed prezentacją*).
 - **Efekt:** Uczniowie uczą się łączyć swoje emocje z konkretnymi sytuacjami edukacyjnymi i identyfikować strategie, które pomogą im lepiej radzić sobie w podobnych sytuacjach w przyszłości.
-

Zasoby do pobrania

- **Narzędzie 1 – Szablon do kreatywnego pisania**
- **Narzędzie 2 – Barometr emocji**
- **Aktywność 1 – Ćwiczenie na rozpoznawanie emocji**
- **Aktywność 2 – Karty relaksacyjne**

Arkusz 11

ZARZĄDZANIE STRESEM I LĘKIEM ZWIĄZANYM Z UCZENIEM SIĘ

Cel: Pomoc uczniom rozpoznawać i radzić sobie ze stresem oraz napięciem emocjonalnym, aby mogli lepiej koncentrować się i angażować w proces uczenia się.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Stres i niepokój mogą osłabiać motywację uczniów, ich zdolność do zapamiętywania i ogólną wydajność. Ucząc ich, jak rozpoznawać te emocje i jak sobie z nimi radzić, dajemy im narzędzia do przekształcania trudnych sytuacji w okazje do rozwoju i sukcesu.

Korzyści:

- Pomaga uczniom odzyskać spokój i koncentrację w stresujących sytuacjach.
- Zwiększa ich pewność siebie w pokonywaniu wyzwań.
- Zachęca do tworzenia spokojnej atmosfery w klasie, sprzyjającej nauce.
- Rozwija umiejętności emocjonalne przydatne również poza szkołą.

Praktyczne przykłady w klasie

Przed ważnym sprawdzianem

- Aktywność: Uczniowie wykonują krótkie ćwiczenie świadomego oddychania, aby uspokoić myśli i wykorzystują to narzędzie, aby lepiej przygotować się do sprawdzianu. Można im zaproponować np. oddychanie brzuszne: wdech na 4, zatrzymanie na 2, wydech na 6.
- Efekt: Uczniowie czują się bardziej zrelaksowani i skoncentrowani, przystępując do sprawdzianu.

Podczas pracy nad projektem grupowym

- **Aktywność:** W przypadku nieporozumień lub napięć w grupie, uczniowie uczą się rozpoznawać sygnały stresu (np. przyspieszone bicie serca, zdenerwowanie) i wykorzystują swoją „skrzynkę narzędzi antystresowych” (np. krótka przerwa, wypowiedzenie na głos swoich uczuć, zmiana perspektywy) do znalezienia rozwiązań.
- **Efekt:** Uczniowie uczą się konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i realizują projekt jako zespół.

Zasoby do pobrania

- **Narzędzie 1 - Mapa motywacyjna**
- **Narzędzie 2 – Gra fabularna (odgrywanie ról)**
- **Aktywność 1 – Dzienniki uczenia się / Dzienniki refleksji**
- **Aktywność 2 – Zbiornik energii – Metoda aktywizacji i zarządzania energią w edukacji**

Arkusz 12

ROZWIJANIE EMPATII POPRZECZ METAPOZNANIE

Cel: Zachęcenie uczniów do zrozumienia punktów widzenia, emocji i strategii innych osób, aby wzmocnić współpracę, wzajemny szacunek i wspólne uczenie się.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Empatia jest kluczową umiejętnością w budowaniu pozytywnych relacji opartych na współpracy. Łącząc metapoznanie z empatią, uczniowie uczą się refleksji nie tylko nad własnym uczeniem się, ale także nad doświadczeniami i sposobami pracy swoich rówieśników. Sprzyja to tworzeniu życzliwej i integracyjnej atmosfery w klasie.

Korzyści:

- Poprawia komunikację i relacje społeczne w klasie.
 - Wzmacnia współpracę podczas pracy zespołowej.
 - Pomaga lepiej zrozumieć różnice w stylach uczenia się.
 - Pomaga uczniom rozwijać umiejętności społeczne przydatne również poza szkołą.
-

Praktyczne przykłady w klasie

Po pracy grupowej

- **Aktywność:** Uczniowie korzystają z „karty strategii uczenia się” (mogą to być proste fiszki z zapisanymi strategiami, np. „Robię notatki”, „Pytam, gdy czegoś nie rozumiem”, „Szukam dodatkowych informacji w internecie”), aby podzielić się swoimi sposobami pracy i omówić, co w grupie działało dobrze, a co można poprawić.
 - **Efekt:** Uczniowie poznają nowe podejścia, które mogą wypróbować, jednocześnie doceniając wysiłki i sposoby pracy swoich rówieśników.
-

Zasoby do pobrania

- **Narzędzie 1 – Zaczynij od marzenia**
- **Narzędzie 2 – Metoda: Sześć kapeluszy de Bono**
- **Aktywność 1 – Wywiady o wiedzy i doświadczeniu**
- **Aktywność 2 – Listy do przyszłych uczniów**

MODUŁ 4

METAPOZNANIE A RÓŻNORODNOŚĆ STYLÓW UCZENIA SIĘ

Każdy uczeń jest wyjątkowy, ma swoje mocne strony, potrzeby i wyzwania. Niektórzy najlepiej uczą się poprzez obrazy, inni przez słuchanie lub działanie, jeszcze inni zarówno poprzez obrazy, jak i słuchanie. Część uczniów ma specjalne potrzeby, takie jak specyficzne trudności w uczeniu się czy bariery językowe, podczas gdy inni rozwijają się wyraźnie lepiej dzięki aktywnemu wsparciu ze strony rodziny. Ta różnorodność stylów uczenia się to ogromny potencjał, ale wymaga od nauczyciela podejścia zróżnicowanego i włączającego.

W tym module przedstawiono, jak dostosować narzędzia i strategie metapoznawcze do potrzeb każdego ucznia, jednocześnie doceniając jego indywidualne cechy. Jako nauczyciel, Twoją rolą jest kierowanie każdym uczniem w odkrywaniu jego własnych strategii uczenia się, opierając się na jego mocnych stronach i pomagając mu pokonywać przeszkody. Możesz również zaangażować rodziny w proces wspierania uczniów zarówno w domu, jak i w szkole.

DOSTĘPNE ARKUSZE:

Arkusz 13: Dostosowanie metapoznania dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Arkusz 14: Dostosowanie narzędzi metapoznawczych dla uczniów obcojęzycznych (np. uczniów z doświadczeniem migracyjnym, uczących się języka polskiego jako obcego)

Arkusz 15: Angażowanie rodzin we wspieranie uczniów ze specjalnymi potrzebami

Arkusz 13

DOSTOSOWANIE METAPOZNANIA DLA UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

Cel: Pomoc uczniom ze specjalnymi potrzebami (ADHD, trudności w uczeniu się, zaburzenia ze spektrum autyzmu itp.) w rozwijaniu umiejętności metapoznawczych przy użyciu narzędzi i strategii dostosowanych do ich potrzeb.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami często napotykają przeszkody, które mogą ograniczać ich zdolność do refleksji nad własnym procesem uczenia się. Dostosowanie metapoznania do ich potrzeb pomaga im zrozumieć własne strategie i postępy, jednocześnie zwiększając ich pewność siebie.

Korzyści:

- Zachęca uczniów do samodzielności, oferując im odpowiednie narzędzia.
- Pomaga im lepiej zrozumieć własne sposoby uczenia się i przezwyciężyć trudności.
- Zwiększ ich poczucie własnej wartości poprzez docenianie mocnych stron i wskazywanie sposobów na rozwój.
- Tworzy włączające środowisko w klasie.

Konkretne przykłady zastosowania w klasie

Powtórka przed sprawdzianem

- Dostosowanie: Uczniowie używają piktogramów do organizowania powtórek (np. mózg – do zapamiętywania, książka – do ponownego przeczytania, ołówki – do wykonywania ćwiczeń).
- Efekt: Uczniowie lepiej rozumieją etapy nauki i mogą śledzić swoje postępy w sposób wizualny.

Praca w grupie

- Dostosowanie: Role w grupie są uproszczone i przedstawione graficznie (np. piktogram mikrofonu – dla mówcy, długopis – dla osoby sporządzającej notatki). Po zakończeniu pracy każdy uczeń odpowiada na pytania: Czy dobrze wykonałem swoją pracę? Co mogłem zrobić inaczej?
- Efekt: Uczniowie uczą się współpracować, jednocześnie rozwijając myślenie nad własnym wkładem w pracę zespołu.

Zasoby do pobrania

- **Narzędzie 1 – Schematy blokowe (Flowcharts) – Wizualne mapy procesów w edukacji**
- **Narzędzie 2 – Mapa myśli - 2**
- **Aktywność 1 – Fiszki podsumowujące**
- **Aktywność 2 – Myślenie na głos**

Arkusz 14

DOSTOSOWANIE NARZĘDZI METAPOZNAWCZYCH DLA UCZNIÓW ALOFONICZNYCH (OBCOJĘZYCZNYCH)

Cel: Zapewnienie uczniom alofonicznym (obcojęzycznym, z doświadczeniem migracyjnym, uczniom cudzoziemcom, uczniom z językiem innym niż język nauczania) odpowiednich narzędzi i strategii, które pomogą im rozwinąć umiejętności metapoznawcze mimo bariery językowej.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Uczniowie alofoniczni muszą żonglować nauką języka i treściami szkolnymi. Dostosowując narzędzia metapoznawcze do ich potrzeb, pomagamy im lepiej zrozumieć własny proces uczenia się, jednocześnie wzmacniając ich opanowanie języka i integrację ze szkołą.

Korzyści:

- Promuje zrozumienie i wykorzystanie narzędzi metapoznawczych pomimo bariery językowej.
- Wzmacnia naukę języka poprzez interaktywne i kontekstowe działania.
- Pomaga uczniom lepiej zrozumieć własne strategie uczenia się w nowym języku.
- Wspiera samodzielności ucznia i zachęca do integracji w klasie.

Praktyczne przykłady w klasie

Po lekcji przedmiotów przyrodniczych

- Aktywność: Uczniowie wypełniają mapę myśli, używając piktogramów i kilku słów, aby opisać to, co zrozumieli (np. rysunek Ziemi w przypadku geografii).

- Efekt: Uczniowie wizualizują swoje nowe wiadomości i jednocześnie łączą je z prostymi polskimi słowami.

Przygotowanie do sprawdzianu

- Aktywność: Uczniowie korzystają z siatki samooceny z ikonami, aby wskazać swój poziom zrozumienia (np. kciuk w górę – „dobrze rozumiem”, znak zapytania – „muszę powtórzyć”).
- Efekt: Uczniowie identyfikują pojęcia, które muszą powtórzyć, a przy okazji utrwalają słownictwo.

Zasoby do pobrania

- **Narzędzie 1 – Komiks**
- **Narzędzie 2 – Sygnalizacja świetlna**
- **Aktywność 1 – Łączenia nauki z rzeczywistością**
- **Aktywność 2 – Metoda podpisywania zdjęć**

Arkusz 15

ANGAŻOWANIE RODZIN WE WSPIERANIE UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

Cel: zaangażowanie rodzin w rozwój umiejętności metapoznawczych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, aby wzmocnić ich wsparcia zarówno w domu, jak i w klasie.

Uzasadnienie pedagogiczne:

Rodziny odgrywają kluczową rolę w edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami. Włączając je w proces edukacyjny, można stworzyć spójną współpracę między szkołą a domem, która zapewni uczniom ciągłość wsparcia w pokonywaniu trudności i rozwijaniu ich samodzielności.

Korzyści:

- Zapewnia spójność działań podejmowanych w szkole i w domu.
- Pomaga rodzinom lepiej zrozumieć specyficzne potrzeby dziecka i sposoby ich wspierania.
- Umożliwia uczniom korzystanie z dostosowanego do ich potrzeb, spójnego wsparcia w różnych środowiskach.
- Tworzy konstruktywne partnerstwo między szkołą a rodzinami.

Praktyczne przykłady w klasie i w domu

Warsztaty na początku roku szkolnego

- Aktywność: Rodzice biorą udział w warsztatach, podczas których poznają narzędzia używane w klasie, takie jak mapy myśli czy karty samooceny.
- Efekt: Rodzice wychodzą z konkretnymi, praktycznymi pomysłami, jak wspierać dziecko w nauce w domu.

Korzystanie z dzienniczka komunikacji

- Aktywność: Nauczyciele w dzienniczku komunikacji zapisują stosowaną w klasie strategię (np. „Stwórz schemat, aby uporządkować swoje pomysły”) i proszą rodziców o zachęcanie do jej stosowania również w domu.
- Efekt: Rodziny i nauczyciele wspólnie wspierają rozwój ucznia, stosując te same metody.

Zasoby do pobrania

- **Narzędzie 1 – Karty refleksji - Czy dobrze czuję się w szkole?**
- **Narzędzie 2 – tytuł narzędzia**
- **Aktywność 1 – Quizy online**
- **Aktywność 2 – Dziennik na dobry początek**

CogniQuest to projekt realizowany przez pięć europejskich organizacji, mający na celu wsparcie uczniów w rozwijaniu umiejętności metapoznawczych, umiejętności uczenia się oraz kompetencji uczenia się przez całe życie, tak aby dostosować się do zmieniających tendencji na rynku pracy.

Odkryj więcej zasobów dotyczących metapoznania na stronie internetowej projektu.

www.cogniquest.eu

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak wyłącznie poglądami autora(ów) i niekoniecznie odzwierciedlają stanowisko Unii Europejskiej ani Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA nie ponoszą odpowiedzialności za te opinie.

Kod projektu: 2023-1-FR01-KA220-SCH-000158225

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**